

اواسط بهمن ماه سال گذشته آلودگی آب آشامیدنی در بخشی از شهر شاهرود، منجر به ابتلای ۹۰۰ نفر به اسهال عفونی شد. در پی این واقعه معاون بهداشتی دانشکده علوم پزشکی شاهرود از کشف عامل بیماری عفونی شایع شده در این شهر خبر داد. یک هفته پس از اعلام این خبر روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب استان سمنان اعلام کرد، شیوع بیماری عفونی در نقاطی از شهر شاهرود، به خاطر آلودگی آب شرب نبوده است و از شهروندان شاهرودی خواست تا با اطمینان خاطر از آب شرب استفاده کنند.

اوایل اسفندماه سال گذشته نیز، ایرنا در گزارشی به آلودگی احتمالی آب شرب استان مازندران توسط فاضلابهای خانگی و صنعتی پرداخت و به نقل از یک کارشناس بهداشت محیط، نوشت : فاضلاب‌ها و پساب‌های خانگی و صنعتی، سلامت شهروندان استان مازندران را تهدید می کند. این درحالی است که ورود این فاضلابها به آب شرب شهری، می تواند ناقل بیماری‌های زیادی از جمله بیماری‌های ریوی و پوستی باشد.

و ۲۰ روز پس از آن مردم ماهشهر از وجود انگل در آب شرب شهری گله کردند جالب آنکه به گزارش ایرنا رئیس اداره آب و فاضلاب ماهشهر این ادعای شهروندان ماهشهری را تایید می کند و می گوید، هم اکنون آب شرب حدود ۴۰ درصد از مناطق مسکونی ماهشهر آلوده به این نوع انگل شده است و در حال گسترش است. و اواسط اردیبهشت ماه گذشته شهروندان خرم‌آبادی از گل آلود بودن آب شرب این شهر گلایه کردند. مدیر روابط عمومی شرکت آب و فاضلاب لرستان ضمن تایید این واقعیت به خبرنگار ایرنا گُفت : همه ساله بدلیل بارندگی در فصل بهار آبدهی این سرابها افزایش می یابد و باعث می شود که آب گل آلود شود. این امر به همراه فقدان تصفیه‌خانه در شهرستان خرم‌آباد، این وضعیت را بوجود آورده است.

و آخرین خبر عجیب، مطلبی است که یک کارشناس محیط زیست در مصاحبه با خبرنگار ایسنا اعلام کرده است. این کارشناس گفته است، متأسفانه تنها ۳۰ درصد آبهای مشهد تصفیه می شود. درحالی که به دلیل سیستم غیراستاندارد جمع آوری و تصفیه فاضلاب در مشهد، فاضلابها به راحتی با آبهای زیرزمینی تماس پیدا کرده و در نتیجه میزان نیترات (که یک ماده سمی است) در آبهای زیرزمینی بالا می رود.

باتوجه به سلسله وار بودن این خیرها و نیز اهمیت بالای موضوع مبنی بر اینکه آلودگی آب

شرب به راحتی می تواند یک اپیدمی خطرناک ایجاد کند، گزارشگر ما تلاش می کند تا از چند و چون قضیه اطلاع بیشتری بدست آورد.

آب چاه تصفیه نمی‌شود

به عنوان اولین سئوال، گزارشگر ما از یک کارشناس محیط زیست می پرسد که آیا اصولاً آب چاه‌ها نیازی به تصفیه دارند یا نه؟ مهندس قادری در این باره می‌گوید : اصولاً آب چاههای شرب شهری نیازی به تصفیه ندارد مگر آنکه در تماس با فاضلاب شهری باشد و به نوعی دچار آلودگی میکروبی و یا شیمیایی شود.

مهندس علیرضا کیهانی، عضو هیئت علمی دانشکده پیرایشکی و بهداشت مشهد نیز به گزارشگر ما می گوید : چاه‌های آب شرب عموماً نیازی به تصفیه ندارند و کلرزنی این آبها به تنهایی کافیست. آنهم برای از بین بردن آلودگی ثانویه آب شرب. به عنوان مثال چون حدود ۸۰ درصد آب شرب مشهد از چاه تأمین می شود پس تنها ۲۰ درصد آن نیازبه تصفیه دارد.

مهندس جانباز، مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب زاهدان نیز عقیده دارد؛ اخیراً در دنیا بحثی مطرح شده است به نام شبکه‌های عاری از ضدعفونی کننده‌ها. آب چاه‌های عمیق یکی از همین موارد است که اگر توسط فاضلاب‌ها آلوده نشده باشد، یکی از سالمترین آبها جهت شرب است.

مهندس اکبرزاده، مدیر عامل شرکت آب و

اواخر سال گذشته ۹۰۰ نفر از اهالی

شاهرود به دلیل آلودگی آب شرب به

اسهال خونی مبتلا شدند یک کارشناس

محیط زیست نیز گفت تنها ۳۰ درصد آب

شرب مشهد تصفیه می شود. در ماهشهر،

زاهدان، کرمان و یزد نیز مشکلات مشابه

دیده شده است

کارشناسان و مسئولان شرکتهای آب و

فاضلاب معمولاً اطلاعات مربوط به آب

شرب را محرمانه تلقی می‌کنند!

یک مسئول در پاسخ به سئوال گزارشگر

مادر باره اینکه چرا آب تصفیه نشده را

به قیمت آب تصفیه شده به مردم

عرضه می‌کنید گفت : بحث در این باره

بی مورد است

یک حقوقدان : اگر آب تصفیه نشده به

قیمت آب تصفیه شده فروخته شود از

نظر قانونی خلاف است

فاضلاب بود، برخی کارشناسان عنوان می‌کردند که اطلاعات در این زمینه محرمانه است. این محرمانه بودن اطلاعات در مورد آب شرب، جالب به نظر می‌رسد. به همین دلیل با مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب زاهدان تماس می‌گیریم. مهندس جانباز در این باره می‌گوید : به دلیل خشکسالی‌های اخیر و برداشت آب زیاد از سفره‌های آب زیرزمینی زاهدان، سختی آب شرب زاهدان به شدت افزایش یافته، به گونه‌ای که دیگر قابل شرب نیست. به همین دلیل آب شرب شهر از فاصله ۸۶ کیلومتری یعنی چاههای میرجاوه توسط ۴۰ دستگاه تانکر به شهر آورده می‌شود، که از نظر کیفیت هیچگونه مشکلی ندارد.

کرمان و یزد

در تماس با مرکز بهداشت استان کرمان اطلاعات کمی در مورد آب شرب این شهر بدست آوردیم. خانم مهندس علمدار، کارشناس بهداشت در این باره به گزارشگر ما می‌گوید : آب شرب کرمان هیچگونه مشکلی ندارد. وی به هیچیک از سئوالات گزارشگر ما پاسخ نمی‌گوید و ابراز می‌دارد که سئوالاتان را باید از شرکت آب و فاضلاب بپرسید. تلاشهای گزارشگر ما برای مصاحبه با کارشناسان آب و فاضلاب کرمان بی‌نتیجه می‌ماند.

به ناچار، سراغ مرکز بهداشت استان یزد می‌رویم. اینبار هم کارشناسان مرکز بهداشت حاضر به مصاحبه با ما نمی‌شوند. اما در تماسی با شرکت آب و فاضلاب یزد، مسئول بهره‌برداری آب یزد، می‌گوید : بخش اعظم آب شرب یزد از استان اصفهان تأمین می‌شود. عبارت دیگر ۱۰۰ هزار مترمکعب آنرازاینده رود تأمین می‌کند و ۴۰ هزار مترمکعب را چاههای استان یزد.

مهندس اشترزاده، اضافه می‌کند : ما دو نوع تصفیه داریم. تصفیه میکروبی و تصفیه شیمیایی. در حال حاضر هیچگونه مشکلی از نظر آلودگی میکروبی نداریم.

آب تصفیه نده، آب بهای تصفیه نده

چنین به نظر می‌رسد که آب شرب چاه‌های موجود در حالت عادی نیازی به تصفیه ندارد ولی باتوجه به اینکه ۸۰ درصد آب شرب شهر ۲ میلیون نفری مشهد و ۳۰ درصد آب شرب شهر ۱۵ میلیونی تهران از این طریق تأمین می‌شود، چرا باید آب بهای آب تصفیه شده از مشترکین گرفته شود؟

مهندس اکبرزاده مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب مشهد در این مورد به گزارشگر ما می‌گوید : برای حفر هرچاه عمیق، باید ۳۰

میلیون تومان هزینه کنیم. از طرف دیگر باتوجه به هزینه‌های نیروی انسانی، برق و غیره، هزینه آب تصفیه شده و آب چاه تقریباً برابر است.

مهندس جانباز، مدیر عامل شرکت آب و فاضلاب زاهدان نیز می‌گوید : ما کل درآمد هزینه رامحاسبه می‌کنیم و در یک نقطه خاصی به نام نقطه سر به سری، مبلغی را به عنوان آب بها تعیین می‌کنیم. بحث در این باره بی‌مورد است چون همین حالا هم قیمت آب در کشور بسیار پایین است و درآمدهای ما جوابگوی هزینه‌هایمان نیست. بد نیست بدانید که در حال حاضر برای هر مترمکعب آب شرب ۴۰ تومان یارانه پرداخت می‌شود.

مهندس اشترزاده، مسئول بهره‌برداری آب یزد نیز می‌گوید : مدیران آب و فاضلاب کشور باید بنشینند و این قضیه را روشن کنند. آنچه که در اولویت است، تأمین آب سالم برای مردم است.

قانون چه می‌گوید؟

اما جایگاه حقوقی و قضایی این قضیه چیست؟ قاضی عزیزی، رئیس شعبه ۲۱ دادگاه تجدیدنظر در این باره به گزارشگر ما می‌گوید : این قضیه در قانون جرم شناخته نمی‌شود ولی بطور کل طبق قانون باید اجرت یک خدمت مطابق واقع باشد، در غیر اینصورت این خلاف است. شرکت آب و فاضلاب هم باید هزینه کلرزنی را برای مشترکین در نظر بگیرد نه آب تصفیه شده را. این مورد می‌تواند در ادارات تعزیرات حکومتی مطرح شود ولی به صورت یک جرم عمومی نمی‌تواند در دادگستری مطرح شود.

وی اضافه می‌کند : هر خلافی جنبه جزایی ندارد و می‌تواند جزو تخلفات صنفی دسته‌بندی شود و در پی آن در تعزیرات حکومتی مورد بررسی قرار گیرد.

قاضی عزیزی می‌گوید : ماده ۳ قانون تعزیرات حکومتی مصوب ۶۷/۱۲/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام، می‌گوید : کم فروشی و تقلب عبارتست از عرضه کالا یا خدمات، کمتر از میزان مقادیر خریداری شده از نظر کمی یا کیفی که مبنای تعیین نرخ مراجع رسمی قرار گرفته است. تعزیرات کم فروشی و تقلب به میزان و مراتب آن، عیناً مطابق تعزیرات گرانفروشی می‌باشد.

وی اضافه می‌کند : اگر این تخلفات مربوط به بخش دولتی باشد، در ماده ۱۸ آمده است، در صورتی که این تخلفات در وزارتخانه‌ها، شرکتها، موسسات دولتی و نهادهای انقلاب اسلامی واقع شده، مجازاتهایی به دنبال دارد که مشروحاً در این ماده آمده است.

گزارش از مجید فکری

بهداشت محیط و حرفه‌ای، بارها با این مرکز تماس می‌گیرد و علی‌رغم تقاضاهای مکرر هیچ کارشناس مسئولی در این مورد صحبت نمی‌کند. از طرف دیگر در خیرها داشتیم که قرار است طرح نیترات زدایی ازآب آشامیدنی در مشهد با همکاری آلمان انجام گیرد. به گزارش ایرنا مدت زمان اجرای این طرح ۲/۵ سال خواهد بود.

در زاهدان چه خبر؟

اما اوضاع در شهرهای خشک و کم‌آب چگونه است؟ باتوجه به اینکه در این شهرها میزان آب زیرزمینی به شدت در حال کاهش

^[1] فاضلاب بود، برخی کارشناسان عنوان می‌کردند که اطلاعات در این زمینه محرمانه است

^[2] فاضلاب بود، برخی کارشناسان عنوان می‌کردند که اطلاعات در این زمینه محرمانه است